

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№2(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 376 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik omillari.....	22
<i>Ashurov Ramzidin Ramazonovich</i>	
Maktabgacha ta'limda bolaning kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda oila bilan ishlashning nazariy asoslari	27
<i>Jumanova Fatima Uralovna, Allaberganova Munisa Begimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishning metodologik asoslari	32
<i>Jo'rayeva Nargiza Tairovna, Bekbergenova Yulduz Tanirbergen qizi</i>	
Faoliyatli yondashuv asosida maktabgacha 6-7 yoshli bolalarda nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	35
<i>Ziyodullayeva Mohirabonu Ikromjon qizi</i>	
Davlat ta'lim muassasalarida manfaatlar to'qnashuvini boshqarishning tashkiliy-huquqiy mexanizmlari ...	39
<i>Xaybatullaeva Sojidxon Ziyatullayevna</i>	
Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya darslarining samaradorligini oshirishda integratsion yondashuv	42
<i>Kamoliddinov Mirzohid</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning samaradorligi	45
<i>Kamoliddinova Dilnoza Axmadilaxanovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda kreativ faollikni rivojlantirish mexanizmlari.....	48
<i>Nurjanova Rayxan Urazbaevna</i>	
Sinf biologiya fanini o'qitishda TIMSS topshiriqlardan foydalanish metodikasi va baholash mezonlari	52
<i>Xaitboyeva Dilorom Rustam qizi</i>	
Qandli diabet tashxisli bemorlarda shaxs tuzilmasining emotsional komponentlari	56
<i>Sadikova Umida Botirovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda pedagogik diagnostikani amalga oshirishning natijaviyligi	60
<i>Maxmutazimova Yulduz Raxmatovna, Qodirova Shaxnoza Saidazim qizi</i>	
Kasbiy imij shakllanishida psixologik jihatlarning tafovutlari	64
<i>Aminova Dilnoza Orifjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining jamoa bilan ishlash jarayonida yetakchilik kompetensiyalarini rivojlantirish	69
<i>Abdiyeva Fazilat Fayzulla qizi</i>	
Kichik maktab yoshidagi bolalar shaxsi rivojlanishida psixologik moslashuvning tipik xususiyatlari	73
<i>Mirsaitova Guzal Baxodirovna</i>	
Oliy ta'lim tizimida variativ modellashirish asosida talabalarning kreativ faoliyatini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarining qo'llanilishi	76
<i>Quvvatova Mohira Hikmatillayevna</i>	
Interfaol treninglar orqali o'qituvchilarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish tajribasi	79
<i>Abdiyeva Shodiyona Yodgor qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy qadriyatlar asosida axloqiy tarbiyani shakllantirishning ahamiyati.....	82
<i>Zulayxo Nazarova, Qarshiboyeva Muxlisa Ismatullo qizi</i>	
Ijodiy qobiliyatni o'stirishda pedagogik mahorat va innovatsion metodlar	85
<i>Mutallibova Odinaxon Mirzaolimjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida olimpiadalarga tayyorlashda masalalar yechish texnologiyasi 11-sinf misolida	89
<i>Aslonov Xayrullo Shukrullo o'g'li</i>	

Bokschi qizlarni texnika taktikasini takomillashtirish.....	94
<i>Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li</i>	
Ixtisoslashtirilgan terminologiyaning asosiy lingvistik xususiyatlari	99
<i>Axmedova Dilnoza Anvarovna</i>	
Interfaol metodlar orqali zamonaviy darslarni tashkil etishning o'ziga xos tendensiyalari	102
<i>Bakirov Otabek Bo'ranovich</i>	
Boshqaruv psixologiyasi terminlarini tarjima qilishning metodologik muammolari	106
<i>D. J. Norboyeva</i>	
Raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'lim muassasalari talabalari ruhiyatiga virtual muhitning salbiy ta'siri	110
<i>Giyosov Ulug'bek Eshpulatovich, Turayeva Nigora Husniddin qizi</i>	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	113
<i>Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qobiliyatlarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar	117
<i>Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li</i>	
Principles of Organising Autonomous Learning.....	121
<i>Khazratova Zukhra Mamaraimovna</i>	
Najot – ta'limda, najot-tarbiyada	124
<i>Mo'minova Manzura Mamasodiqjonovna</i>	
Educational Potential of Museum Pedagogy and Criteria for its Application in Developing Historical Thinking of Pre-Service History Teachers.....	127
<i>Niyozov Javlonbek</i>	
Landshaft dizayni vastasida bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining estetik va kreativ ko'nikmalarini rivojlantirish	131
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna</i>	
Abdulla Avloniy pedagogik merosida shaxs psixologiyasi masalalari.....	134
<i>S. O. Mamarasulov, D. A. Egamberdiyeva</i>	
TBL metodini qo'llash orqali o'quvchilarning madaniyati va ijtimoiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish....	138
<i>Sodikova Oyshakhon Muxammadsodik</i>	
Pedagogik innovatsiyalarni boshqarishning nazariy-metodologik asoslari.....	142
<i>Soliqova Barno Sodiq qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim magistratura talabalarining ijodiy faolligini rivojlantirish shart-sharoitlari	146
<i>Yarmatov Shermo'min Rahmatovich</i>	
Формирование готовности родителей детей старшего дошкольного возраста к выполнению воспитательной функции в семье.....	149
<i>Атаджанова Сохиба Талиповна</i>	
Redjio pedagogik yondashuv asosida maktabgacha katta yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish pedagogik muammo sifatida	152
<i>Djamilova Nargiza Nuritdinovna, Otahonova Marjona</i>	
Talabalarda algoritmik kompetentlikni rivojlantirishning sun'iy intellekt va Big Data Analytics asosida o'quv faoliyatini real vaqt rejimida kuzatuvchi va boshqaruvchi konseptual modelni takomillashtirish.....	155
<i>Kayumova Nazokat Rashitovna</i>	
Raqamli ta'lim muhitida chet tili o'qituvchilari va talabalar o'rtasidagi interaktsiyaning pedagogik samaradorligi va innovatsion mexanizmlari	163
<i>Eshonqulova Umida Xolmirzayevna</i>	
MTTlarda nutqni rivojlantirishga doir mashg'ulotlarda interfaol usullardan foydalanish texnologiyasi	168
<i>To'laboyeva Iqbolaxon Olimjonovna</i>	
Ta'lim jarayonidagi konfliktlar.....	173
<i>Abulova Mohigul Komiljonzoda</i>	
Talabalarining bolalarda ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish	176
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	

Shaxs tuzilmasida ma'naviy intellekt: nazariy-metodologik tahlil va psixologik interpretatsiya	179
Mirxoliqova Charos Xabibullaevna	
18-20 yoshli belbog'li kurashchilarning musobaqa oldi jismoniy tayyorgarliklari	183
Muzafarov Muxammadali Maxsudovich	
Talabalarda mustaqil ta'lim topshiriqlaridan foydalanib kasbiy madaniyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuvlar (boshlang'ich ta'limda tarbiya fani misolida)	187
Yadgarova Surayyo	
Maktab o'quvchilariga pedagogik ta'sir ko'rsatishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish	190
Yo'ldoshova Shahlo Shukurullo qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga tayyorgarligini rivojlantirishning nazariy tahlili	194
Yusupova Sanobar Odil qizi	
Типология научного текста: от жанровой классификации к дискурсивной модели	197
Бахтияр Катибжанович Саттаров	
Взаимодействие педагога и семьи в профилактике и преодолении стресса у детей дошкольного возраста	201
Г. С. Алиходжаева, Х. Рахимова	
Условия эффективности инклюзивного образования	206
Г. С. Алиходжаева, Л. О. Бекмуродова	
Педагогическая готовность к обучению в школе детей билингов	211
Г. С. Алиходжаева, Н. А. Ганиева	
Педагогические условия формирования эмоционального интеллекта у дошкольников	216
Джалилова Феруза Намазовна	
Milliy meros va musiqiy madaniyatning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni	219
Zuhridin Azizov	
Госпитальная школа как пространство поддержки и развития ребёнка (на примере госпитальной школы при детской клиники Синсиннати, США)	222
Муминов Р. Р., Хакимова Н. Х., Набиева Г. Г.	
Интерактивные формы работы в процессе профориентации детей дошкольного возраста	227
Н. Т. Жураева, С. М. Ахмеджанова	
Samarali hamkorlikdagi faoliyatga tayyorlashga oid yondashuvlar	231
Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna	
Поэтапное вовлечение детей с расстройствами аутистического спектра в дошкольное инклюзивное образование: комплексный анализ научно-теоретических и практических подходов	234
Сабина Рагимова Ровшан кызы, Айсель Масимова Арастун кызы	
Umumta'lim maktablarida fizika fanini o'qitish metodikasini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishni boshqarishni takomillashtirish	245
Allaniyazova Bibigul Sarsenbay qizi	
Boshlang'ich sinflarda ona tili va o'qish savodxonligi darslariga kreativ fikrlash asosida tayyorlash	248
Botirova Jumagul Chori qizi	
Boshlang'ich sinflarda fanlarni o'qitish metodikasini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishni boshqarishni takomillashtirish	254
Kaypova Gulnara Muratbaevna	
Umumta'lim maktablarida tabiiy-ilmiy savodxonlik ko'nikmalarining rivojlantirish masalalari	257
Davletova Hamida Xasan qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini ma'naviy axloqiy ruhda tarbiyalashning psixologik jihatlarini	261
Fayzullayev Ermat Majidovich, Ortiqova Mashxura	
Orkestr va ansamblarning fan sifatidagi o'rni va tarbiyaviy ahamiyati	265
Fayzullayev Ermat Majidovich	
Maktab fizika darslarida interaktiv dasturlar va simulyatorlardan foydalanish metodikasi	269
Xayriddinova Malikaxon Qodirxon qizi	

Musiqada midi musiqiy cholg'ularning raqamli interfeysi.....	274
Omonov Xasanxon Sulaymonovich	
Karyera o'sishida gender tafovutlarning ahamiyati.....	277
Yulchiboyeva Nazokatxon Iqboljon qizi	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining kreativlik sifatlarini rivojlantirishga ta'sir etuvchi pedagogik omillar	283
Omonov Xasanxon Sulaymonovich, Normuradova Nafisa Kuchkarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik tarbiyasi – ijtimoiy pedagogik muammo sifatida	287
Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Marjona Atoyeva Ismat qizi	
Ilk yoshdagi bolalar psixologiyasi va rivojlanish xususiyatlari.....	291
Kayumova Nargiza Mirziyatovna, Ne'matjonova Gulzira Ne'matjon qizi	
Jadid pedagogik tafakkurida "o'qituvchi" fenomeni.....	294
Xushbokov Oybek Uralovich	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida savol berish malakalarini shakllantirish	296
Erhanova Nasiba Absayitovna	
Musiqiy ta'limda xalq va zamonaviy qo'shiqlar vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning etnomadaniy komponentlarni shakllantirish	298
Qurbanova Muslima Shavkatbek qizi	
Umumta'lim maktablari o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini tarkib toptirish metodikasi (biologiya fani misolida).....	300
Akmalova Farida Dilmurod qizi	
Maktabgacha ta'limda adaptiv ta'lim texnologiyalari yordamida bolalar ijodkorlik ko'nikmasini shakllantirish mazmuni.....	304
To'xliboyeva Zuxra Abdumutal qizi	
Maktabgacha yoshdagi iqtidorli bolalar bilan ishlashda ta'lim texnologiyasi	308
Xudoyberdiyeva Durdona Baxodir qizi	
Pedagogik-psixologik qarashlarda otaning oiladagi o'zni haqidagi tasavvurlarni shakllantirish dinamikasiga oid fikrlar talqini.....	311
Karshiyeva Dilafuz Suyunovna, Maxamatova Munisa Mamirzo qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ingliz tilini o'qitishning nazariy va amaliy asoslari	314
Axmatqulova Maxfuza Shuhrat qizi	
Integrativ yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarda interpersonal intellekt ko'nikmalarini rivojlantirish ...	318
G'ulomova Oychehra No'monjon qizi	
Etnomadaniy qadriyatlarni integratsiyalashgan ta'lim jarayonida maktabgacha yoshdagi bolalarga singdirishning samarali yo'llari	321
G'ulomxo'jayeva Mushtariy Elmurod qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida grafik organayzerlardan foydalanish	324
Iroda Isroilova	
Buxoro iqlimi va tabiiy resurslaridan samarali foydalanish: ekologik va fizik-geografik yondashuv	329
Mardonova Saodat Muzaffarovna	
Effective Traditional and Innovative Approaches in English Language Teaching: Evidence From EFL Classrooms	333
Yuldoshev Khaydarbek	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining lug'at boyligini rivojlantirishda lingvopedagogik yondashuvning nazariy-metodologik asoslari.....	336
Allayarova Sojida Umirzakovna	
Механизмы использования цифровых педагогических технологий для обеспечения непрерывности образовательного процесса учащихся начальных классов в условиях длительного лечения	339
Турсунова Д. З., Холлиева Н. Х.	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'tkazilgan o'yin faoliyatlarini bolalar ovozi talaffuzining takomillashuviga ta'siri	342
Kattaxo'jayeva Shaxlohon Bohodirovna	

O'qituvchilar tayyorlashda pedagogik innovatsiyalar va milliy kontentni integratsiya qilish strategiyalari ...	344
Rahmatova Feruza Qudrat qizi	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash jarayonini tashkil etishda tizimli yondashuv	348
Abdusamatova Nargiza Jamoliddinovna	
Moliyaviy savodxonlik asoslarini shakllantirish uchun "Tejamkor bola" o'yinli ta'lim faoliyatini asosida ishlashni takomillashtirilish.....	352
Rizayeva Munisxon Maxkamovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida byudjet hisobi standartlariga (BHS) muvofiq buxgalteriya hisobini tashkil qilish va yuritish tartib-qoidalari.....	356
Boltayev Ahmad Rustamjonovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari moliyaviy munosabatlarning huquqiy asoslari	359
Boymuradov Normurod Abdusadikovich	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishning metodologik asoslari.....	362
Ma'rufov Mansurbek Musajonovich, Xonimov Mirqosim Samatqul o'g'li	
O'smirlarda liderlik xususiyatlarini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.....	367
Salayeva Dilafruz Buranovna	
Pedagog nutq madaniyatining milliy va umuminsoniy qadriyatlarga ta'siri.....	370
Toshtemirova Nigina Normurod qizi	
Новые методы обучения устному переводу студентов-переводчиков.....	373
Уринбаева Дилдора Утепбергеновна	

OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA JISMONIY TARBIYA VA SPORTNI RIVOJLANTIRISHNING METODOLOGIK ASOSLARI

Ma'rufov Mansurbek Musajonovich
P.f.b.f.d., (PhD), dotsent,
Toshkent davlat transport universiteti
Toshkent shahri, O'zbekiston

Xonimov Mirqosim Samatqul o'g'li
Toshkent davlat transport universiteti
o'qituvchisi
Toshkent shahri, O'zbekiston

Annotatsiya: Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport tizimini rivojlantirishning dolzarb masalalari yoritilgan. Talaba-yoshlar o'rtasida sog'lom turmush tarzini shakllantirish, ularning jismoniy tayyorgarligini oshirish hamda sport faoliyatiga bo'lgan qiziqishni kuchaytirishda universitetlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining o'rni va ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, jismoniy tarbiya darslarini modernizatsiya qilish, sport infratuzilmasini rivojlantirish va innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Tadqiqot natijalari oliy ta'lim muassasalarida sport-sog'lomlashtirish ishlarini samarali tashkil etish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi. talabalarining jismoniy rivojlanishi, ruhiy qiziqishi, mashg'ulotlarga tayyorgarligi, axloqiy tarbiyasining integral ko'rsatkichlari, musobaqalarda ishtiroki olib borilgan jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida hermenevtik (ma'noni talqin qilish, tushunish, tushuntirish, izohlash, sharhlash) usulni psixoemotsional va funksional holatiga individual yondashgan holda qo'llash orqali takomillashtirilgan. talabalarda jismoniy va funksional tayyorgarlik ko'rsatkichlari jismoniy, psixoemotsional va organizmiga bo'lgan ta'sir darajasini aniqlovchi Rofes diagnostikasi va to'liqinson, jadal kabi turli jismoniy yuklamalarni mikrotsikllarda tabaqalashtirib qo'llash orqali takomillashtirilgan.

Kalit so'zlar: Jismoniy tarbiya va sport, talaba-yoshlar, sog'lom turmush tarzi, jismoniy tayyorgarlik, sport infratuzilmasi, ta'lim jarayoni, innovatsion yondashuvlar.

Abstract: This article addresses current issues in the development of physical education and sports systems in higher education institutions. It analyzes the role and importance of physical education classes in universities for promoting a healthy lifestyle among students, improving their physical fitness, and increasing interest in sports activities. Special attention is given to modernizing physical education classes, developing sports infrastructure, and introducing innovative pedagogical technologies. The research results will contribute to developing practical recommendations for effectively organizing sports and health improvement activities in higher education institutions. The scientific novelty of the research is as follows: students' physical development, mental interest, preparation for classes, integral indicators of moral education, and participation in competitions have been improved through the application of the hermeneutic method (interpreting meaning, understanding, explaining, elucidating, commenting) in physical education classes, with an individualized approach to psycho-emotional and functional states. Students' physical and functional training indicators have been enhanced through Rofes diagnostics, which determines the level of physical and psycho-emotional impact on the body, and through the differentiated use of various physical loads, such as wave-like and intensive, in microcycles.

Key words: Physical education and sports, student youth, healthy lifestyle, physical fitness, sports infrastructure, educational process, innovative approaches.

Аннотация: В данной статье освещены актуальные вопросы развития системы физической культуры и спорта в высших учебных заведениях. Проанализированы роль и значение занятий физической культурой в университетах в формировании здорового образа жизни среди студенческой молодежи, повышении их физической подготовленности и усилении интереса к спортивной деятельности. Особое внимание уделено вопросам модернизации уроков физической культуры, развития спортивной инфраструктуры и внедрения инновационных педагогических технологий. Результаты исследования служат для разработки практических рекомендаций по эффективной организации спортивно-оздоровительной работы в высших учебных заведениях. Научная новизна исследования заключается в следующем: усовершенствованы интегральные показатели физического развития, психологического интереса, подготовки к занятиям, нравственного воспитания студентов, их участия в соревнованиях путем применения герменевтического метода (интерпретация смысла, понимание, объяснение, толкование, комментирование) в процессе занятий по физическому воспитанию с индивидуальным подходом к психоэмоциональному и функциональному состоянию; усовершенствованы показатели физической и функциональной подготовки студентов путем применения диагностики Рофес, определяющей уровень физического, психоэмоционального воздействия на организм, и дифференцированного использования различных физических нагрузок, таких как волнообразные и интенсивные, в микроциклах.

Ключевые слова: Физическая культура и спорт, студенческая молодежь, здоровый образ жизни, физическая подготовка, спортивная инфраструктура, образовательный процесс, инновационные подходы.

KIRISH

Jamiyatimizda sog'lom turmush tarzini shakllantirish, aholining, ayniqsa yosh avlodning jismoniy tarbiya va ommaviy sport bilan muntazam shug'ullanishi uchun zamon talablariga mos shart-sharoitlar yaratish, sport musobaqalari orqali yoshlarda o'z irodasi, kuchi va imkoniyatlariga bo'lgan ishonchni mustahkamlash, mardlik va vatanparvarlik, ona Vatanga sadoqat tuyg'ularini kamol toptirish, shuningdek, yoshlar orasidan iqtidorli sportchilarni saralab olish ishlarini tizimli tashkillashtirish hamda jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirishga yo'naltirilgan keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda¹. Bugungi kunda oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan talaba yoshlarning jismoniy faolligi pasayib borayotganligi, sog'lom turmush tarziga bo'lgan e'tiborning yetarli darajada shakllanmagani dolzarb muammolardan biri hisoblanadi.

Ta'lim jarayonining intellektual ortib borishi, ijtimoiy muhitdan (harakatsiz turmush tarzi va raqamli texnologiyalar) keng foydalanish talabalar sog'ligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport tizimini takomillashtirish, sport mashg'ulotlarining samaradorligini oshirish va ularni zamonaviy talablar asosida tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirgi kungacha oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining mazmuni va tashkiliy shakllari ko'p hollarda talabalar ehtiyojlari va zamonaviy sport-ta'lim talablariga to'liq mos kelmaydi. Sport infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmagani, mashg'ulotlarga bo'lgan motivatsiyaning pastligi hamda innovatsion pedagogik yondoshuvlarning yetarli darajada qo'llanilmasligi jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishga to'sqinlik qilmoqda.

Tadqiqot obyekti sifatida Toshkent davlat transport universitetining I-III- bosqichlarida tahsil olayotgan jami 120 nafar talaba yoshlar ishtirok etishdi. Ularning 60 nafari tajriba guruhi, 60 nafari nazorat guruhi sifatida tanlab olindi. Ishtirokchilarning yoshi 18-22 yosh oralig'ida bo'lib, sog'lig'i bo'yicha jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarga ruxsat etilgan talabalar jalb qilindi.

Tadqiqotning predmeti jismoniy tarbiya mashg'ulotlari samaradorligini oshirishning pedagogik vosita va usullaridan iborat.

Tadqiqotning maqsadi universitetlarda jismoniy tarbiya va sport tizimini rivojlantirish samarali yo'llarini aniqlash, talaba-yoshlarning jismoniy faolligini oshirish hamda sog'lom turmush tarzini shakllantirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqotning vazifalari:

- oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarining hozirgi holatini tahlil qilish, talabalar o'rtasida jismoniy faollik darajasi va sportga bo'lgan qiziqishni aniqlash;
- jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishga qaratilgan innovatsion va samarali yondoshuvlarni ishlab chiqish.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Jismoniy tarbiyaga oid muammolarni hal etish yuzasidan ko'pgina fundamental hamda amaliy pedagogik tadqiqotlar amalga oshirilgan. Jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish muammosi respublikamizning bir qator olimlari tomonidan o'rganilgan. Jumladan, jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari jarayonida talaba-

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 13.06.2023 yildagi Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida Qarori

larda ekologik madaniyatni rivojlantirishni ilmiy-pedagogik asoslash bo'yicha K.B. Muxammadiev va boshqalar tomonidan dissertatsion tadqiqotlar olib borilgan. T.S. Usmonxodjaev, R.D.Xolmuxammedov, va boshqa olimlar tomonidan jismoniy tarbiya, sport va pedagogika sohasiga doir ko'plab ilmiy tadqiqot ishlari bajarilgan².

Mustaqil davlatlar hamdo'stligi olimlari va mutaxassislari Yu.V. Verxoshanskiy, L.P. Matveev, E.V. Xankovskiy va boshqalar jismoniy tarbiya, sport, pedagogika nazariyasi va amaliyoti mazmunini takomillashtirish, talabalar o'zlashtirishi zarur bo'lgan kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarni aniqlash borasida ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishgan³.

Jismoniy tarbiya va sport rivojlantirish masalalarining yechimlari bo'yicha xorijlik olimlardan, D.A. Savitz, D.I. Barker, R. Benson, E.L.Fox, Alisha Walker, Harmer Jeremy, C. Richards, S.Rodgers va boshqalar tomonida fundamental tadqiqotlar olib borilgan⁴.

Yuqorida keltirilgan ma'lumotlar va adabiyotlar tahliliga ko'ra, mazkur pedagogik muammo amaliy jihatdan ilmiy-tadqiqot ishi doirasida tadqiq etilmagan. Shuningdek, oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish bo'yicha ilmiy-pedagogik asoslashga doir ilmiy qarashlar mohiyati ilmiy-amaliy jihatdan chuqur o'rganilmagan

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda ilmiy-uslubiy adabiyotlar tahlili, pedagogik kuzatuv va tarixiy qiyosiy tahlil, anketa-so'rov, pedagogik testlash, video tahlil, pedagogik tajriba-sinov va matematik statistika usullaridan foydalanildi. Talabalar tomonidan normative va topshiriqlarni bajarish usullari belgilanadi. Talabalar kichik guruhlarga bo'linadi, ularda bo'lajak natijaning aniqlovchi va yakunlash shakllari belgilab olinadi. Mashg'ulotning ijodiy xususiyatlari ishtirok etuvchilarning motivatsiyasini oshirdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur ilmiy-tadqiqot ishi doirasida reja asosida o'tkaziladigan mashg'ulotlar hajmi va e'tiborga olingan jismoniy mashqlarga tayangan holda jismoniy tayyorgarlik dasturi ishlab chiqildi.

Talabalarning jismoniy tayyorgarligini aniqlash maqsadida quyidagi nazorat testlaridan foydalanildi:

- 1000 m yugurish (daq., s);
- 30 m yugurish (soniya);
- turnikda tortilish (marta);
- oldinga egilish (sm).

Amaldagi yillik tayyorgarlik jarayoni davomida talabalarda jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlarining sust sur'atlarda shakllanganligi aniqlandi.

Pedagogik tajriba 2024–2026 o'quv yillari davomida uch bosqichda tashkil etildi. Boshlang'ich bosqichda talabalarning jismoniy tayyorgarligi va sportga bo'lgan munosabati aniqlandi. Asosiy bosqichda tajriba guruhida innovatsion jismoniy tarbiya dasturi va sport mashg'ulotlari tashkil etildi, nazorat guruhida esa an'anaviy dastur davom ettirildi. Yakuniy bosqichda tajriba natijalari qayta o'lchandi va taqqoslash ishlari amalga oshirildi.

Azaldan jismoniy tarbiya va sport insonni mehnat faoliyatiga tayyorlash, uni har tomonlama rivojlantirish hamda ijtimoiy muhitga moslashtirishning muhim vositalaridan biri bo'lib kelgan. Hozirgi jamiyat hayotining zamonaviy bosqichi, texnologik jarayonlarning takomillashib borishi hamda mutaxassislarining ruhiy-jismoniy tayyorgarligiga qo'yilayotgan talablarning ortib borishi jismoniy tarbiya va sport masalasiga yangicha yondashuvni taqozo etadi.

Talabalarning jismoniy tarbiya va sport faolligi darajasi ko'p jihatdan jamiyatdagi ushbu sohalarga bo'lgan ehtiyojni hamda ularning rivojlanish samaradorligini belgilaydi. Shu bois talabalarni jismoniy tarbiya va sport

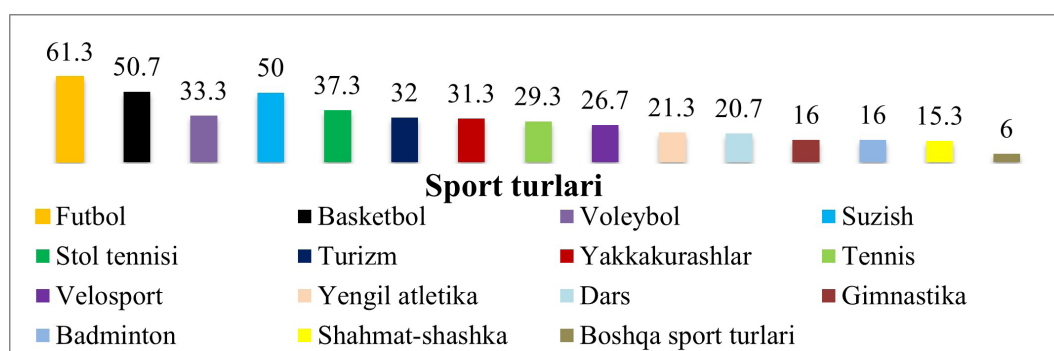
- 2 Усмонхўжаев Т.С. Научно-педагогические основы физического совершенствования детей в связи с их двигательной активностью: автореферат док.пед.наук. 13.00.01 – теория и история педагогика. 13.00.04 – теория и методика физической воспитания и спортивной тренировки. – Тошкент, 1995. – 52 с. Халмухамедов Р.Д. Технология подготовки единоборцев на этапах годичного цикла: 13.00.04 – теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры: автореф.дисс... док.пед.наук. – Тошкент: "Press Tij Print", 2009. – 52 с.
- 3 Верхошанский Ю.В. Основы специальной силовой подготовки в спорте – М.: Физкультура и спорт, 1970. – 264 с.; Матвеев Л.П. Введение в теорию физической культуры. – М.: Физкультура и спорт, 1983 – 128 с.; Ханьковский Е.В. Экологическая информация в проектировании и реализации муниципальной программы развития физической культуры: Автореф. дисс... канд. пед. наук. – Челябинск: 2009. – 30 с.;
- 4 Savitz D.A., Chen J. Environ II Health Persp. 1990 - Vol. 88.-P. 305-337.; Barker D.I. Et all. Weight in infancy and death from chronic heart disease 11 Lancet. 1989. - Vol. 2, number 8663. - P. 577-578 C.Richards. U.S. Department of Health and Human Services. Physical activity and health: a report of the Surgeon General. Atlanta Centers for Disease Control and Prevention? National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, 1996. S.Rodgers. Shape the Future of Life. Doc. WHO/SDE/WHO/03.01. Geneva: WHO, 2003.

faoliyatiga keng jalb etish jarayoniga ta'sir ko'rsatuvchi hamda undovchi omillarni tahlil qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Jismoniy tarbiya va sport faoliyatidagi ishtirok hamda qiziqish faqat ichki motivatsiyaga tayangan-dagina barqaror natija beradi.

Ana shu nazariy qarashlardan kelib chiqqan holda, talabalarning jismoniy tarbiya va sport mashg'ulot-lariga bo'lgan munosabati va qiziqishlarini aniqlash, shuningdek ularning jismoniy faolligini jadallashtiruvchi "uyg'otuvchi" va "undovchi" omillarni belgilash maqsadida TDTUda pedagogik-sotsiologik tadqiqot o'tkazildi. Tadqiqotda so'rov usullarining turlaridan biri bo'lgan anketa so'rovidan foydalanildi. Unda TDTUning jismoniy tarbiyaga qiziqishi past bo'lgan I-III bosqich talabalari orasidan 18–22 yoshdagi 120 nafar talaba ishtirok etdi.

Tajriba natijalariga ko'ra, eksperimental guruhdagi talabalarda jismoniy tayyorgarlik va sog'lom turmush tarzi ko'rsatkichlarida sezilarli o'sish kuzatildi. Nazorat guruhi bilan solishtirganda, yangi jismoniy tarbiya dastur-ining samaradorligi aniqlandi. Ushbu natijalar oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport faoliyatini tizimli ravishda rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

1-rasm

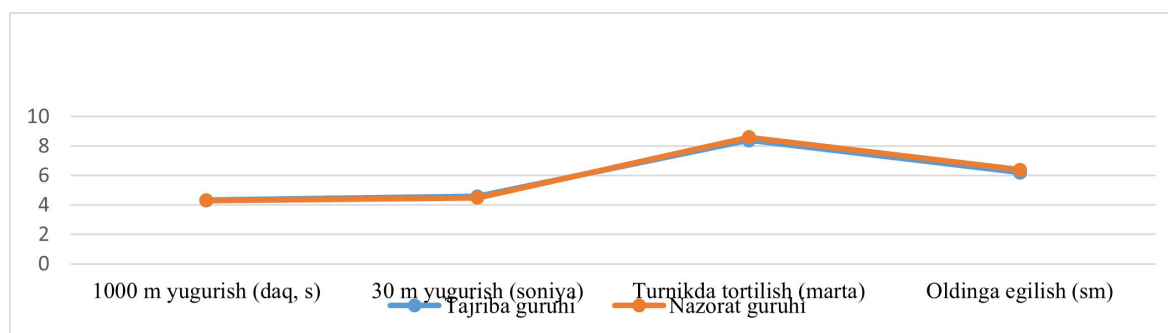
O'lchov usullari Talabalarning jismoniy tayyorgarligi quyidagi testlar orqali baholandi:

- 1000 metrda yugurish (chidamlilik);
- 30 metrda yugurish (tezkorlik);
- Turnikda tortilish yoki qo'l bukib-yozish (kuch);
- Tizzalarni bukmagam holatda oldinga egilish testi (eguluvchanlik).

1-jadval: Talabalarning jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlari (boshlang'ich bosqich)

No	Ko'rsatkichlar	Tajriba guruhi (n=60)	Nazorat guruhi (n=60)
1	1000 m yugurish (daq, s)	$4,32 \pm 0,18$	$4,30 \pm 0,20$
2	30 m yugurish (soniya)	$4,6 \pm 0,3$	$4,5 \pm 0,2$
3	Turnikda tortilish (marta)	$8,4 \pm 1,2$	$8,6 \pm 1,3$
4	Tizzalarni bukmagam holatda oldinga egilish testi (cm)	$6,2 \pm 1,1$	$6,4 \pm 1,0$

Pedagogik tajriba davomida o'rganilgan to'rtta jismoniy tayyorgarlikni xarakterlaydigan testlar bo'yicha NG va TG guruh sinaluvchilarida qayd etilgan natijalar o'rtacha arifmetik qiymatlarini o'rtacha nisbiy o'sishlari NG da 5,95 foizni va TG da 5,88 foizni tashkil etdi (2-rasm).

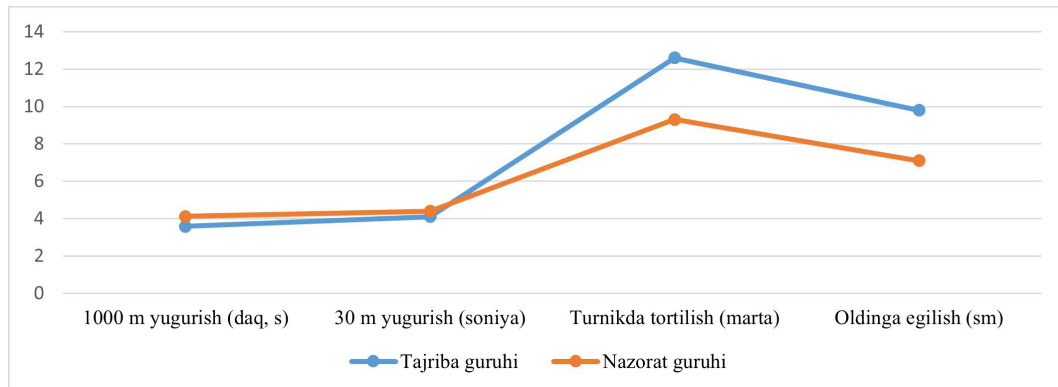

2-rasm: Talabalarning jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlari (boshlang'ich bosqich)

2-jadval: Talabalarining jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlari (yakuniy bosqich)

No	Ko'rsatkichlar	Tajriba guruhi (n=60)	Nazorat guruhi (n=60)
1	1000 m yugurish (daq, s)	$3,58 \pm 0,15$	$4,12 \pm 0,19$
2	30 m yugurish (soniya)	$4,1 \pm 0,2$	$4,4 \pm 0,3$
3	Turnikda tortilish (marta)	$12,6 \pm 1,4$	$9,3 \pm 1,2$
4	Oldinga egilish (sm)	$9,8 \pm 1,3$	$7,1 \pm 1,1$

Pedagogik tajriba davomida o'rganilgan to'rtta jismoniy tayyorgarlikni xarakterlaydigan testlar bo'yicha NG va TG guruh sinalluvchilarida qayd etilgan natijalar o'rtacha arifmetik qiymatlarini o'rtacha nisbiy o'sishlari NG da 6,23 foizni va TG da 7,52 foizni tashkil etdi (2-rasm).

3-rasm: Talabalarining jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlari (boshlang'ich bosqich)

TDU talabalari orasida o'tkazilgan anketa so'rovi tahlilidan ularning qiziqishlari doirasi keng va turli-tuman ekanligi ma'lum bo'ldiki (3-rasm). OTMda jismoniy tarbiya bo'yicha mashg'ulotlarining asosiy mohiyati sifatida talabalar sport o'yinlari (futbol, basketbol), suzish, stol tennisi, turizm, yakkakurashlar kabi sport turlarini ma'qul ko'rar ekanlar.

Sport turini tanlash ehtiyoji, qiziqishlari va sabablarini shakllantirish jarayonini belgilab beradigan omillar tahlili shaxsning sub'ektiv qarashlarini ko'rib chiqmagan holda to'liq bo'lmaydi. Tadqiqot ilmiy ahamiyatga ega bo'lib, jismoniy tarbiya metodikasini takomillashtirish va talabalar salomatligini yaxshilashga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sportni tizimli rivojlantirish talabalar jismoniy tayyorgarligi, sog'lom turmush tarzi va ruhiy farovonligini, jismoniy holatini sezilarli darajada oshirishga yordam beradi. Eksperimental dastur orqali o'tkazilgan mashg'ulotlar natijasida talabalar jismoniy faollik va tayyorgarlik ko'rsatkichlarida aniq o'sish kuzatildi. Shu bilan bir qatorda, tadqiqot oliy ta'lim muassasalarida sport infratuzilmasiniyanada rivojlantirish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini zamonaviy metodika asosida tashkil etish va talabalarni faol jalb qilish zarurligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Natijalar amaliy ahamiyatga ega bo'lib, ular universitetlar jismoniy tarbiya va sport dasturlarini takomillashtirish, talabalar sog'lig'ini mustahkamlash hamda ularning sport salohiyatini oshirish bo'yicha tavsiyalar berishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 13.06.2023 yildagi Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida Qarori
2. M.M.Ma'ruflov (2024). "Tabiiy atrof-muhit omillaridan foydalanib jismoniy tarbiya mashg'ulotlari samaradorligini oshirishning pedagogik asoslari" mavzusidagi doktorlik dissertatsiya ishi., 70-74 b Chirchiq.
3. Ahmedov, M. (2020). Universitetlarda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish metodikasi. Toshkent: Fan va Ta'lim.
4. Karimov, B., & Tursunov, A. (2019). Talabalar jismoniy faolligi va sog'lom turmush tarzi. Jismoniy tarbiya va sport olimi, 4(2), 45–52.
5. Smith, J., & Brown, L. (2018). Physical Education and University Students' Health. New York: Academic Press.
6. Jones, P. (2021). Effectiveness of physical activity programs in higher education. Journal of Sports Science, 12(3), 120–130.
7. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi. (2022). Universitetlarda sport va jismoniy tarbiya bo'yicha qo'llanma. Toshkent.
8. Rahimova, D. (2020). Talabalar sporti: zamonaviy yondashuvlar. Sport va Sog'liq, 5(1), 33–40.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.